

A woman with long brown hair, wearing a dark red button-down shirt, is shown from the waist up. She is holding a black mobile phone to her ear with her right hand and has her left hand pressed against her forehead, suggesting stress or worry. She is looking down. In the foreground, there is a colorful, patterned bag or piece of fabric.

Elisenda Roca

Animals ferits

ELISENDA ROCA

Animals ferits

Edicions 62

Barcelona

© Elisenda Roca Palet, 2022
Autora representada per Silvia Bastos, S.L. Agencia Literaria

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

*Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Tots els drets reservats.*

Primera edició: octubre del 2022

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Realització Planeta

DIPÒSIT LEGAL: B. 16.1 I 6-2022
ISBN: 978-84-297-8059-8

En Ton arriba dalt del turó esbufegant. Cada dia triga més a fer el recorregut. Ja no té edat per enfilar-se muntanya amunt, és el que li repeteix sempre la Beló, la seva neboda. Què li importa a ella què fa o deixa de fer? Poc que puja per casa i, quan ve, es dedica a retopar-lo i retreure-li que si això, que si allò. «Ja no té edat, tiet, ja no té edat per viure sol, ja no té edat per treballar, ja no té edat per...». Que n'és de pesada, la Beló, com si ella fos tan jove! Es va casar amb aquell alemanyot i va fugir lluny del poble, com si se n'avergonyís, com si li fes nosa.

A ell no li fallen les cames, conserva la memòria per a les coses importants i, a diferència de la seva neboda, no necessita dur ulleres ni per llegir ni per veure-hi de lluny. Ha passat dues guerres i les ha sobreviscut. Viu sol. Fa temps que no celebra cap aniversari. L'edat no pesa si no la celebres.

El que més l'esgarrifa és quan la Beló insisteix que li aniria bé tenir una persona que el cuidés. En Ton no vol forasters a casa i l'esvera imaginar-se un estrany ficant el nas per tot arreu, controlant els seus moviments, fis-

calitzant la seva vida. El corcò de la neboda diu que ho fa per ell, que la fa patir, que a la seva edat hauria de jubilar-se de veritat, d'aturar-se. Què vol? Recloure'l a casa o en una d'aquelles residències que són cementiris de vells? És que hi ha una edat per deixar-ho córrer tot? Ell mai no s'ha rendit, mai no ha tirat la tovallola. Té cura del seu tros i necessita tocar la terra.

Ahir mateix, al bar de la fonda, mentre mirava els quatre de sempre jugant-se les garrofes al truc, un li va preguntar quants anys tenia. No va saber respondre i va remugar qualsevol cosa. Ni ell mateix recorda quants anys té. Molts. Tots.

Fent visera amb les dues mans, observa amb els seus ulls de falcó el paisatge conegut. A aquella hora del matí cau una blama que fa tremolar els camps segats. La calor no l'espanta. Hi està acostumat. Aquest país té un clima rigorós, una calor xardorosa i un fred només apte per als valents.

Des que va néixer se sabia a què es dedicaria, quin seria el seu ofici. No pas perquè ell ho decidís, sinó perquè li tocava. Sense discussió. L'ofici del pare i de l'avi i del rebesavi havia de ser l'ofici del petit Ton. Ets l'hereu. Heretaràs la terra, heretaràs l'ofici. Recorda el pare, en Tonet, i l'avi Anton ensenyant-li com se sotmetien les branques dels lledoners per conformar-les mentre anaven creixent. Les vinclaven, encara tendres, perquè pugessin com manava la tradició. Com el noi de casa, vinclat i redreçat des de ben menut. Un ofici a punt d'extingir-se, potser com ell. Forcaire. Ja no en queda cap al país. Només en Ton. Qui vol forques avui

dia? Ningú. Del que abans era un ofici ara en diuen artesanía.

Cada any, munta la seva parada a la fira agrícola i ramadera del poble. Penja forques de totes les mides i estén sobre el taulell les més petites. Cada any, veu com els menuts reclamen als pares que en volen una, i cada any sent com els grans adverteixen la canalla que és un estri perillós i que poden prendre mal. Cada any explica als nostàlgics de ciutat, amants de les coses caduques, per a què es feien servir, i cada any els explica com les fa domant cada branca des de l'arbre, i cada any somriu quan els objectius de les càmeres immortalitzen el seu rostre solcat d'arrugues, i cada any torna a casa amb la furgoneta plena de forques. Fins a l'any següent, que repetirà el ritual. Sense gaire sort.

Dalt del turó estant, s'asseu damunt la roca de sempre. És el seu tron. Un roc polit, sense arestes. Amb un gest mecànic, treu una petaca de pell gastada, l'obre i agafa un grapat de picadura que diposita a la conca de la mà; desa la petaca i, amb destresa, obre el paquet de paper d'embolicar tabac; es llepa el dit, agafa un paper fi i el posa damunt la picadura. Ho fa sense adonar-se'n, com d'habitud, mirant la vall infinita. Amb una sola mà, el caragola, hi passa la llengua i es penja la cigarreta als llavis.

Quan està a punt d'encendre-la, s'adona que alguna cosa no rutlla. Què carai és aquella gran clenxa pelada allà baix enmig del bosc? On són els seus lledoners? Parpelleja, perplex. D'un bot, s'aixeca i comença a córrer pel pendent. Corre com un esperitat. Les pedres del camí llisquen sota les soles de cànem de les espartenyas.

Un mal pas el fa ensopegar i li va d'un pèl no caure de memòria. Càsum l'olla! Càgun l'os pedrer! Vatua el món dolent!, va renegant en veu baixa. Para, Ton, para, o encara et fotràs de cap i et trencaràs la closca, pensa. S'atura, amb el cor bategant tan fort que li fa mal el pit.

No hi són. Definitivament, no hi són.

Els seus arbres, arrencats de soca-rel.

Una setmana.

Només ha estat una setmana al llit per una maleïda grip que no l'ha deixat aixecar-se durant aquests set refotuts dies. Desconcertat, s'acosta, trontollant, a un gran rètol que anuncia la construcció imminent d'una línia de mitjana tensió. Projecte del govern, diu la inscripció amb lletres grosses, catastròfiques. Ni un lledoner, no en queda ni un. Però què s'han pensat, aquests del govern? Quant de temps han estat covant aquesta actuació? Per què ningú no n'hi ha dit res? Colla de gàngsters! Ni un comunicat, ni una trucada. Res de res. La seva terra, els seus arbres ja no hi són. Ell no va donar permís, no va signar res. Aquest alcalde merdós és un cacic! Com ha pogut? Ja de petit, tothom parlava de la mala jeia que gastava. Reïra de Déu!

Nota que la febre li torna a pujar.

S'encamina d'esma a casa. El cap li bull, primer d'indignació, després de determinació. S'ha acabat.

No sap quanta estona ha trigat a arribar i ficar la clau al pany. Per primera vegada li pesaven les cames com si portés un llast lligat als turmells.

Entra a les fosques. A l'estiu, sempre té tancats els porticons perquè la calor i la xafogor no hi són benvingudes. El vell casalot té parets gruixudes de pedra que l'aïllen del rigor climatològic. En Ton, però, no encén el llum. Coneix bé la geografia de casa seva. No li cal anar a les palpentes, avança amb seguretat. Puja l'escala cap al dormitori.

Hi entra.

Observa l'habitació a les fosques. Nota com les pupil·les se li dilaten i comença a distingir aquelles formes que sempre han estat allà, esperant cada tornada. Tampoc hi ha gaire cosa per veure. La cambra és austera. El llit, l'armari, la calaixera, la butaca i para de comptar. Amb cura, ferma la porta, des a el gec a l'armari i es posa l'americana de mudar, l'única que té i que ara li va baldera, i una corbata. S'asseu a la butaca i es canvia les espadenyes per les sabates de cordons, tan enllustrades que semblen noves.

Obre el calaix de la tauleta de nit, agafa un sobre esgrogueït, l'obre i en treu una fotografia.

Ella el mira intensament, sempre jove. La besa i la retorna al sobre on hi ha escrit un nom de dona: Anna. Estimada Anna Molins, pensa. Després se'l fica a la butxaca i hi fica també les seves últimes voluntats.

Sense pressa, s'estira al llit. No pot recordar quin dia va néixer però acaba de decidir quin dia ha de morir.

Tanca els ulls i deixa que la vida se li escoli sense oposar-hi resistència.